

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова»
(повне найменування вищого навчального закладу)

Циклова комісія *суспільних і гуманітарних дисциплін*

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.директора ВСП «ОФККТ ОНУ
імені І. І. Мечникова»

Артем КРОЙТОР

“ 1 ” 09 2025 року

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Галузь знань:	12 Інформаційні технології
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:	121 «Інженерія програмного забезпечення»
Освітньо-професійна	
ПРОГРАМА:	«Інженерія програмного забезпечення»

Одеса – 2025 рік

Укладачі:

Ірина КАЗАКОВА, викладач суспільних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії суспільних і гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від "29" серпня 2025 року

Голова циклової комісії

Ірина КАЗАКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму розглянуто і схвалено Методичною радою ВСП «ОФККТ ОНУ імені І. І. Мечникова»

Протокол № 1 від "1" "08" 2025 року

Голова методичної ради коледжу

Юлія БІГУНОВА

(ім'я та прізвище)

Переглянуто:

Протокол № ____ від "____" _____ 202__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

(ім'я та прізвище)

1. Загальний опис освітнього компонента

Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	121 «Інженерія програмного забезпечення»
Освітньо-кваліфікаційний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Компонента освітньої програми	Обов'язкова
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Види навчальних занять	Лекція, семінарське, самостійне
Вид контролю	Залік

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

Метою викладання освітнього компонента є:

- Надання знань з філософії як теоретичного рівня світогляду, що розглядає сутнісні характеристики, буття людини, природи і соціуму та основні форми їх взаємодії;
- виховання поваги до загальнолюдських цінностей, толерантності, національної гідності;
- формування духовних ідеалів, активної громадянської позиції.

Завданням освітнього компонента є:

- ознайомлення із кращими зразками осмислення людиною буття;
- формування засад теоретичного світогляду, духовних цінностей, вмінь самостійно критично мислити;
- забезпечення реалізації загальноосвітніх компетентностей: загальнонаукової, загальнокультурної, громадянської, уміння вчитися.

Міждисциплінарні зв'язки:

Освітній компонент «Основи філософських знань» – обов'язковий компонент професійної підготовки тісно пов'язана з освітніми компонентами «Історія України», «Історія та культура України», «Економічна теорія».

Згідно з вимогами стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» галузі знань 12 «Інформаційні технології» освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр», введеного в дію

2021/2022 навчального року та освітньо-професійної програми в процесі вивчення освітнього компонента «Основи філософських знань» здобувачі фахової передвищої освіти повинні набути наступні програмні компетентності та результати навчання:

- **загальні компетентності:**

- ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- **результати навчання:**

- РН01. Застосовувати основні принципи професійної етики у галузі програмної інженерії, усвідомлювати їх соціальну значимість та культурні аспекти в професійній діяльності.

Програма освітнього компонента

ТЕМА 1. Філософія, її предмет, функції та роль в суспільстві.

Філософія і світогляд. Світогляд як духовно - практичний спосіб освоєння світу. Структура світогляду. Його історичні типи (міфологічний, релігійний, науковий). Філософія як теоретична основа світогляду. Суспільна роль філософії.

Предмет філософії. Структура філософського знання. Філософія в системі духовної культури. Основні функції філософії.

ТЕМА 2. Генезис філософії, її гуманістичний зміст.

Становлення філософського знання. Філософія Стародавнього Сходу (конфуціанство, даосизм, індійська філософія).

Антична філософія. Періодизація. Характерні риси, представники.

Особливості середньовічної філософії та етапи її розвитку.

Відродження: епоха, культура, філософія.

Рационалізм європейської філософії.

Німецька класична філософія 18-1 половини 19 століття. Її основні проблеми, тенденції, напрями.

Тенденція розвитку західної філософії 19 століття. Посткласична філософія кінця 19 - початку 20 віків.

Проблема людини в нових напрямках сучасної західної філософії 20 століття. Основні течії: сциєнтична, антропологічна, релігійна та культурологічно-історіософська.

ТЕМА: 3. Історія філософської думки в українських землях.

Запровадження християнського світогляду.

Філософія періоду Відродження. Філософська думка на Україні в 16-17 столітті. Ідеологія реформації.

Просвітництво 18 століття. Наука і філософія Києво - Могилянської академії. Філософське вчення Г.С. Сковороди. Романтизм Н.В. Гоголя. Київська релігійно - філософська школа (П. Юркевич).

Розвиток національної ідеї кінця 19 - початку 20 століть.

Філософія національної самобутності, (філософська спадщина Чижевського та Донцова).
Роль філософії в розвитку духовної культури українського народу.

ТЕМА 4. Онтологія - проблема буття у філософії.

Філософське тлумачення світу. Світ як універсам людської життєдіяльності.
Філософський зміст проблеми буття. Небуття. Сущє. Субстанція.
Філософський зміст категорії «матерія»: поняття, структура.
Матерія і рух. Головні форми руху та їх взаємозв'язок.
Простір і час. Особливості фізичного, біологічного та соціального просторо-часового континууму. Свідомість. Теорії виникнення, структура, функції.

ТЕМА 5. Гносеологія в системі філософського знання.

Пізнання як особливий вид діяльності: історичні концепції.
Загальна характеристика змісту, форм і методів пізнання. Суб'єкт, об'єкт, мета пізнання. їх взаємозв'язок. Класифікація методів пізнання.
Рівні та форми систематизації знання.
Логіка наукового дослідження та її етапи.
Проблема істини в філософії. Істина як процес. Типи істин. Заблудження. Вірогідність. Імовірність. Критерії істини.
Роль і значення практики в пізнанні. Загальна структура практичної діяльності. Мета, передумови та функції практики.

ТЕМА 6. Діалектика як загальна теорія розвитку і метод.

Діалектика в функції теорії пізнання. Метафізика, софістика, еkleктика. Історичні форми діалектики та її основні принципи.
Головні закони діалектики як закони розвитку і закони пізнання.
Загальні ознаки та критерії розвитку. Категорії як роди буття і ступені пізнання. Категорії сфер буття, сутності, цілісності.

ТЕМА 7. Соціальна філософія та її особливості.

Предмет та структура соціальної філософії. Філософський аналіз суспільства.
Природа і суспільство. Етапи взаємодії природи і суспільства. Антропосоціогенез. Єдність природного та суспільного в людині.
Суспільні відносини. Поняття соціальної структури суспільства.
Джерела і механізм саморозвитку суспільства.
Політична система життя суспільства.
Духовна сфера суспільного життя.

ТЕМА 8. Культура і цивілізація.

Культура як об'єкт філософського аналізу. Багатомірність культур і цивілізацій. Принципи, елементи, структура культури. Типологія культур.
Суспільно - економічна формація, цивілізація, культура як головні форми людської діяльності. Цінності в системі культури.
Філософський аналіз особистості.
Глобальні проблеми людства. Криза сучасної цивілізації та шляхи її подолання.

ТЕМА 9. Релігієзнавство.

Релігія: структура, вихідні елементи, функції в суспільстві.

Особливості проявів релігії в соціально-історичному процесі.

Типологія релігій. Класифікація релігій на світові, національні та нетрадиційні: критерії, типології, характерні риси.

Історія релігійних вірувань та конфесій в Україні.

Сучасний стан релігійних конфесій в Україні.

Рекомендована література

Базова:

1. Вступ до філософії/ під ред. Л.М. Нікітіна. - Київ. «Центр учбової літератури», 2018.
2. Горський В.С. Історія української філософії/ В.С. Горський. - Київ. Наука, 2020.
3. Огородник І.В. Історія філософської думки в Україні/І.В. Огородник. В.В. Огородник. - Київ. 2020.
4. Петрушенко В.Л. Філософія/ В.Л. Петрушенко, - Львів: Новий світ, 2018.
5. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань/ В.Л. Петрушенко. - Львів: Новий світ, 2018.
6. Практикум з філософії/ під ред. В.Л. Петрушенко. - Львів: Новий світ, 2020.

Допоміжна:

1. Білодід Ю. Філософія. Український світ оглядовий аспект.
2. Горський В.С. Історія української філософії. Навч. посіб. - Київ. 2021
3. Тарасенко Н.Ф., Русин М.Ю. Історія філософії України: підручник. – Київ. 2018.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії. - Україна, 2020.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
2. <https://pidruchniki.com/filosofiya/> - Філософія: навчальні матеріали онлайн.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – бібліотеки та інформаційні центри України (наук. Бібліотека ім. Вернадського).
4. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.html> – Філософія – Політологія: Онлайн.
5. <https://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди.